

Cuprins

Abrevieri	XXXI
------------------------	-------------

A

Ab absurdo	1
Ab auctoritate (argumentum)	1
Aberratio ictus.....	1
Ab initio	1
Ab intestat	1
Ab intestato mori.....	2
Ab Iove principium	2
Ab irato	2
Abolitio criminis	3
Ab origine	3
Ab Urbe condita	3
Abusus	3
Accesio cedit principali	3
Accesorium sequitur principale.....	3
Accipiens.....	5
A contrario	6
Actio ad mobile mobilis est, actio ad immobile immobilis est	6
Actio aestimatoria	6
Actio civilis	7
Actio de in rem verso	8
Actio in personam	10
Actio in rem	11
Actiones liberae in causa (actiones ad libertatem relatae).....	11
Actiones quae in fraudem creditorum factae sunt	11
Actiones quae morte vel tempore pereunt semel incusae iudicio salvare permanent.....	12
Actioni non natae non praescribitur	12
Actio non datur cui nihil interest.....	15
Actio redhibitoria	15

Actio revocatoria	16
Actore non probante reus absolvitur	16
Actori incumbit probatio (actori incumbi tonus probandi).....	17
Actor sequitur forum rei (sitae).....	18
Actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat	19
Actus non debent operari ultra intentionem agentium	19
Ad absurdum.....	20
Ad calendas graecas	20
Addendum.....	20
Addicti.....	20
Ad dolum quaeritur propositum laedendi.....	20
Ad-hoc.....	21
Ad homine.....	23
Ad honores	23
Ad huc sub iudice lis est.....	23
Ad impossibilia nemo tenetur	24
Ad impossibilium nulla obligatio	24
Ad-interim.....	24
Ad litteram	24
Ad nutum	25
Adoptio imitatur naturam: minor natu non potest maiorem adoptare.....	25
Ad pompan et ostentationem.....	26
Ad probationem.....	26
Ad probationem non ad solemnitatem.....	27
Ad quem.....	27
Ad referendum	27
Ad solemnitatem	28
Ad tempus deberi non potest (obligatio)	28
Ad totum	28
Ad usum.....	31
Ad validitatem.....	31
Ad valorem.....	32
Aequum est ut cuius participavit lucrum, participet et damnum	32
Affectio societatis	32
A fortiori	36
Agere cum populo.....	37
Alibi	37
Alieni abstinentia	37
Alieni iuris	37
Alieno nomine.....	37

Aliquid novi	37
Allegans contraria non audiendus est	37
Alma mater.....	38
Alteri ne faceris quod tibi fieri non vis	38
Alteri stipulari nemo potest.....	38
Alterius factum alteri non nocet	39
A maiori ad minus.....	39
Amicitia.....	39
A minori ad maius.....	39
Analogia iuris	39
Analogia legis	40
Animus	40
Animus alieni	41
Animus belligerandi	41
Animus contrahendi negotii	41
Animus debellandi	41
Animus domini.....	41
Animus donandi	41
Animus iocandi	42
Animus nocendi	42
Animus novandi	42
Animus ocupandi	42
Animus rem sibi habendi	42
Anticipitis usus quae in bello et extra bellum usum habent	42
A pari	43
A posteriori	43
Appellandi usus quam sit frequens quamque necessarius, nemo est qui nesciat	43
Appetitus societatis	44
A priori.....	44
A quo.....	44
Argumentum a contrario	44
Argumentum a pari	45
Argumentum a simile.....	45
Ars oratoria	45
A rubrica	45
A simili ad simile	45
A subiecta materia.....	45
Audiatur et altera pars	46
Audienda est et altera pars	47
Aut dedere, aut punire.....	47

B

Bellum omnium contra omnes	48
Beneficium	48
Beneficium inventarii	48
Bis de eadem re ne sit actio	49
Bona fide	49
Bona non intelliguntur, nisi deduco aere alieno	51
Bonus pater familias	52
Brevi manu	52

C

Capitis demunitio	53
Captatio benevolentia	53
Casus	53
Casus belli	53
Casus foederis	54
Casus omissus	54
Causa	54
Causa debendi	54
Causa petendi	55
Causa proxima	55
Causa remota	55
Cautio damni infecti	55
Cautio iudicatum solvi	56
Caveant consules ne quid detrimenti republica capiat	56
Cedant arma togae	56
Certat de damno vitando	57
Certat de lucro captando	57
Certum pretium esse debet	57
Certus an certus quando	58
Certus an sed incertus quando	58
Cessante causa, cessat efectus	58
Cessante ratione legis, cessat eius dispositio	58
Cessio crediti	59
Cessio debiti	60
Clausula si omnes	61
Clientela	61
Codex	61
Codex Theodosianus	61

Cogitationis poena nemo patitur	61
Cognitio.....	61
Collatio bonorum	62
Comitas gentium	63
Commodatum.....	63
Communis opinio doctorum.....	64
Compensatio est debiti et crediti inter se contributio	65
Concursus plurium ad idem delictum.....	65
Conditio ad quam.....	65
Conditio a quo.....	65
Confessio dividi non debet	66
Confessus pro iudicato est.....	66
Conscius fraudis	66
Consilium et auxilium	66
Consortium litis.....	66
Constat ad salutem civium inventas esse leges	67
Constitutio Carolina Criminalis	67
Constitutum possessorium	67
Consuetudo	67
Consuetudo terrae	68
Contemplatio officii	68
Contradictio in terminis.....	68
Contra legem.....	68
Contra non valentem agere non currit praescriptio	69
Contra proferentem	69
Corpus	69
Corpus delicti	70
Corpus iuris civilis	70
Cuius est legem condere, eius est interpretari	71
Cuius est solum, eius debet esse usque ad collum.....	71
Cuius regio, eius religio	72
Culpa.....	72
Culpa in agendo	74
Culpa in committendo.....	74
Culpa in eligendo	74
Culpa in omittendo.....	74
Culpa lata	75
Culpa levis	75

D

Damni culpa, dati reparatio	76
Damnum emergens	76
Dare.....	77
Datio in solutum.....	77
Debellatio	78
Debitor intelligitur is, a quo invito, exigii pecunia potest	79
Debitor rei certae interitu rei liberatur.....	79
Debitum cum re iunctum.....	80
De civitate Dei	81
Decretum Gratiani	81
De cuius	82
De effusis et deiectis	82
De eo quod plerumque fit.....	82
De facto	83
Deficiente conditione	83
De iure.....	83
De iure belli ac pacis	83
De iure naturae et gentium	83
De iure naturali et gentium iuxta disciplinam ebraeorum	84
Delegata potestas non delegatur.....	84
De lege ferenda	85
De lege lata	85
De legibus ac Deo legislatore.....	85
Delicta iuris gentium	85
Delirium tremens.....	85
Dementis nulla est voluntas	85
De minimis non curat lex	85
De momento ad momentum.....	86
Depositum est quasi diu depositum.....	86
De quota litis	87
De visu	87
Dies ad quem.....	87
Dies ad quem computatur in termino	87
Dies a quo	88
Dies a quo non computatur in termino	88
Dies certus.....	89
Dies incertus.....	89
Dies interpellat pro homine	89
Dies non interpellat pro homine	91

Digesta	92
Dispositio	92
Diuturna consuetudo pro iure et lege in his quae non ex scripto descendunt observati solet	93
Divide et impera	93
Divortium bona gratia	93
Doctus orator	94
Dolus	94
Dolus bonus	95
Dolus dans causam contractui	95
Dolus incidens	95
Dolus malus	96
Dolus pro possessione est	96
Dominium eminens	96
Dominium utile	96
Donari videtur quod nullo iure cogente conceditur	96
Donatio sub modo	96
Do ut des	97
Do ut facias	97
Duplex ius	97
Dura lex, sed lex	98
Durante bello	98
Durante officio	98

E

Eadem causa petendi	99
Eadem conditio personarum	99
Eadem culpa	99
Eadem personae	99
Eadem res	99
Ebrius punitur non propter delictum sed propter ebrietatem	99
Ei incumbit probatio qui dicit, non qui negat	100
Eiusdem generis	100
Electa una via non datur recursus (regressus) ad alteram (viam)	100
Emptio res futura	101
Emptoris est periculum	101
Eo ipso	102
Erga certam personam	102
Erga omnes	103
Error	103

Error communis facit ius.....	104
Error facti.....	105
Error fundamentalis.....	105
Error in corpore.....	105
Error in iudicando.....	106
Error in negotio.....	106
Error in personam.....	106
Error in procedendo.....	107
Error in rem.....	107
Error in substantiam.....	107
Error iuris.....	108
Est enim alluvio incrementum latens, quod ita paulatim adiicitur, ut intelligere non possis quantum quoquo momento temporis adiciatur.....	109
Est quidemvera lex, recta ratio, nature congruens difussa in omnes, constans sempiterna... Huic lege nec abrogari fas est reque derogari licet.....	110
Eveniente conditione.....	110
Eventus damni.....	110
Ex abrupto.....	110
Ex aequo et bono.....	110
Ex cathedra.....	111
Exceptio est strictissimae interpretationis.....	111
Exceptio firmat vim legis in casibus non exceptis.....	111
Exceptio mali processus.....	111
Exceptio non adimpleti contractus.....	112
Exceptio plurium concubentium.....	113
Exceptio rei iudicatae.....	113
Exceptio veritatis.....	113
Ex contractu.....	114
Ex debito iustitiae.....	114
Ex delictu.....	114
Ex dispari causa.....	114
Executio.....	114
Exempli gratia.....	115
Ex gratia.....	115
Exitum acta probant.....	115
Ex nudo pacto non nascitur actio.....	115
Ex nunc.....	115
Ex officio.....	115
Exordium.....	115

Exordium ex abrupto.....	116
Ex oriente lux, ex occidente lex	116
Ex pari causa	116
Ex post facto.....	116
Expressio unius est exclusio alterius	116
Expressis verbis.....	116
Ex professo.....	116
Ex re	116
Extra commercium.....	117
Extra culpam esse.....	117
Extra petita	117
Extra petitionem.....	118
Ex tunc	118
Ex usu.....	118

F

Facere	119
Facio ut des	119
Facio ut facias	119
Facta.....	119
Facta futura	119
Facta pendentia	119
Facta praeterita.....	119
Facta probanda	119
Facta probantia.....	119
Factum negantis probatio nulla est.....	119
Factum principis.....	120
Facultas agendi.....	120
Fiat iustitia, pereat mundus	120
Fideiussor praecedere et sequi potest obligationem	120
Foedera.....	120
Forma dat esse rei	121
Forum delicti comissi	121
Forum deprehensionis	121
Forum domicilii.....	121
Forum loci delicti	121
Fraus creditorum	122
Fraus omnia corrumpit	122
Fructus non sunt nisi decutis impensis	123
Frustra probatur quod non relevat	124

Fumus persecutionis.....	124
Fundamentum autem est iustitiae fides, id est dictorum conventorumque constantia et veritas	124
Furiosus nullum negotium agere potest, quia non intelligit quit agit	125
Fur semper in mora	125
Fur semper moram facere videtur	125
Furtum est contrectatio rei fraudulosa lucri faciendi gratia vel ipsius rei vel etiam usus eius possessionisve.....	125
Furtum usus.....	126

G

Generalia specialibus non derogant.....	127
Genera non pereunt	127
Glosa ordinaria.....	127
Grosso modo	127

H

Habeas Corpus (Act).....	128
Habilis ad nuptias, habilis ad pacta nuptialia	128
Habitatio.....	128
Hannibal ad portas	129
Heredis institutio est caput et fundamentum totius testamentum	129
Hereditas iacens personam defuncti sustinet.....	129
Hereditas petitio	129
Hic et nunc	130
Hodie autem sine nummis venditio dici non potest.....	130
Hominum causa omne ius constitutum est	131
Homo homini lupus (est).....	131
Honore quolibet sublimiorem cum habeas dignitatem o imperator, honora supra omnes qui hoc te dignatus est Deum	131
Honoris causa.....	131
Hypotheca est tota in toto et tota in qualibet parte	131

I

Ibi dari debet ubi est.....	133
Idem animus.....	133
Idem est non esse et non probari	133

Idem factum	134
Idem per idem	134
Ignorantia iuris nocet	134
Ignorantia legum excusat neminem.....	134
Imperitia culpa adnumeretur.....	134
Imperium.....	134
Impossibilis condicio pro non scripta habetur.....	135
Impossibilium nulla est obligatio	135
In abstracto	135
Inadimplenti non est adimplendum	135
In agendo.....	135
In claris non fit interpretatio.....	135
Incognito	136
In commercio	136
In concreto	136
In conditionibus testamentorum voluntatem potius quam verba spectari placuit	137
In conventionibus contrahentium voluntatem potius quam verba spectari placuit	137
Incriminatio ex novo	138
In dubio actus interpretandus est in favore debitoris.....	138
In dubio contra proferentem.....	138
In dubio contra stipulantem.....	138
In dubio pro debitore.....	138
In dubio pro reo.....	138
In dubio quod minimum in dubio quod mitius.....	139
In eo qui testatur eius temporis quo testamentum facit integritas mentis non corporis sanitas exigenda est	140
In excipiendo reus fit actor.....	140
In extenso	140
In extremis	140
In extremis vitae.....	140
Infans conceptus pro nato habetur quotiens de commodis eius agitur.....	140
In favorem principum.....	141
Infra petita.....	141
In iudiciis universalibus res succedit loco pretii et pretium loco rei	141
In limine litis	141
In melius.....	142
In omittendo	142

In pari causa melior est causa possidentis	142
In pari causa possessor potior habere debet	143
In peius	143
In personam	143
In persona propria	143
In rem	143
In rem actio adversus eum est qui rem possidat. In personam actio adversus eum locum habet qui obligatus est nobis	143
In rem verso	143
In solidum	144
Institutiones	144
Instrumentum probationis	144
Instrumentum sceleris	144
Inter absentes	144
Inter arma silent leges	145
Inter partes	146
Interpretandus est actus potius ut effectus praestet quam pereat	146
Interpretatio cessant in claris	146
Interpretatio declarativa	147
Interpretatio extensiva	147
Interpretatio restrictiva	148
Inter se	148
Inter vivos	148
In toto iure genus per speciem derogatur	148
Intra vires hereditatis	148
Intuitu personae	148
Inventio	149
Invito beneficium non datur	149
Iocandi causa	149
Ipso facto	150
Ipso iure	150
Is de cuius succesione agitur	150
Iter criminis	150
Iudex damnatur, cum nocens absolvitur	150
Iudex ne procedat ex officio	150
Iudicatum solvi	150
Iudicium	150
Iudicium rescindens	151
Iudicium rescinssorium	151
Iura ad rem	152
Iura generaliter constituuntur	152

Iura in re.....	152
Iura non in singulas personas sed generaliter constituuntur	152
Iura novit curia	152
Iure et nomine alieno.....	152
Iure hereditatis.....	152
Iure naturae aequum est neminem cum alteris detrimento et iniuria fieri locupletioem.....	153
Iurisdictio	154
Iuris et de iure	154
Iuris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere.....	154
Iuriprudentia.....	155
Iurisprudencia est divinarum atque humanorum rerum notitia iusti atque iniusti scientia	155
Iuris tantum	155
Ius ad bellum.....	155
Ius adcrendi.....	155
Ius antiquum.....	156
Ius appellationis	156
Ius armorum	156
Ius belli.....	156
Ius cogens.....	157
Ius dispositivum	157
Ius duplex.....	157
Ius eminens	157
Ius est ars boni et aequi	158
Ius fetiale.....	159
Ius gentium.....	159
Ius imperativum	159
Ius in bello.....	159
Ius in personam	160
Ius in re	160
Ius legationis	160
Ius naturale.....	160
Ius naturale, id quod semper aequum ac bonum est.....	160
Ius non scriptum.....	161
Ius pledandi.....	161
Ius publicae respondenti.....	161
Ius publicum privatorum pactis mutari non potest.....	161
Ius repraesentationis omni modae	161
Ius sanguinis.....	162

Ius scriptum.....	162
Ius soli.....	162
Iustitia colimus, aequum ab iniquo separantes, licitum ab illicito discernentes.....	162
Iustitia domina et regina omnium virtutum (est).....	162
Iustitia est constans et perpetua voluntas ius suum cuique tribuere.....	162
Iustum bellum.....	163
Iustum est bellum quibus necessarium, et pia arma ubi nulla nisi in armis spes est.....	163
Ius utile.....	163
Ius Valachicum.....	164
Ius vitae necisque.....	164

L

Lata culpa est nimia negligentia, id est, non intelligere quod omnes intelligunt.....	165
Latiore sensu sive strictissimo sensu.....	165
Latissimo sensu sive strictissimo sensu.....	165
Lato sensu.....	165
Legatum debiti.....	165
Legatum est delibatio hereditatis, qua testator ex eo, quod universum heredis foret, alicui quid collatum velit.....	165
Legatum est donatio testamento relicta.....	165
Legatum liberationis.....	165
Leges non obligant extra territorium.....	166
Leges provinciales.....	166
Legislatorem humanum, solam civium universitatem esse, aut valentiorum illius partem.....	166
Legi speciali per generalem non derogatur nec generali per specialem.....	166
Legis virtus est haec: imperare, vetare, permittere, punire.....	166
Legitimatio ad causam.....	166
Legitimatio ad processum.....	167
Legum dominus.....	167
Lex.....	167
Lex banderae.....	168
Lex burgundiorum.....	168
Lex comissoria.....	168
Lex dixit minus quam voluit.....	169
Lex dixit plus quam voluit.....	169

Lex dixit quam voluit	170
Lex Duodecim Tabularum	170
Lex est quod populus iubet atque constituit	170
Lex fori.....	170
Lex iniusta non est lex.....	170
Lex loci	170
Lex loci contractus	171
Lex loci delicti comissi	171
Lex loci executionis contractus	171
Lex loci solutionis	171
Lex moneat parius quam feriat.....	171
Lex patriae	171
Lex pavilionis.....	172
Lex posterior derogat priori	172
Lex (homines) recte facere iubet, vetat delinquere	172
Lex rei sitae.....	172
Lex romana vizigotorum	173
Lex speciali derogat generali	173
Lex terrae	173
Lex tertia.....	173
Lex voluntatis.....	173
Liber populus externus is qui nullius alterius populi potestati est subiectus.....	174
Liberum veto.....	174
Libri tres iuris civilis	174
Litis consortes	174
Litispententia.....	174
Litteris	175
Locus delicti commissi.....	175
Locus regit actum.....	175
Longa diuturna inveterata consuetudo	175
Longa manus.....	176
Lucrum cessans	176

M

Magis personam eximit ab obligatione quam extinguit obligationem....	178
Magis valeat quam pereat.....	178
Magna Charta Libertatum	178
Magna cum laude.....	178
Maior pars trahit ad se minorem	179

Maior poena absorbit minorem	179
Maior poena cum asperatione	179
Maius delictum.....	179
Mala fide	180
Mala fides superveniens non impedit usucapionem.....	180
Mala fides superveniens non nocet	180
Malitiis non est indulgendum.....	181
Mallum passionis propter mallum actionis	181
Manu militari.....	181
Manu propria.....	181
Mare clausum.....	182
Mare liberum.....	182
Mater in iure semper certa est	182
Mater semper certa, pater incertus (est)	183
Mea culpa.....	183
Mens legis	183
Mens rea.....	183
Metus.....	183
Minime sunt mutanda quae interpretationem certam semper habuerunt	184
Minor indelictis maior habetur.....	184
Minus petita	184
Mitior lex	185
Modus operandi.....	185
Modus probandi	185
Modus procedendi.....	185
Modus vivendi.....	185
Mora creditoris.....	186
Mora debitoris.....	186
Mores maiorum	187
Morte socii solvitur societas.....	187
Mortis causa	187
Mutatis mutandis.....	187
Mutuo consensu	188
Mutuo dissensu	188
Mutuum.....	188

N

Nam nulla venditio-emptio sine pretio esse potest.....	189
Nam socii mei socius, meus socius non est.....	189

Naturaliter inter se aequales esse, qui summum imperium obtinent	189
Ne bis de eadem re sit actio.....	189
Nec enim nulla societas maleficiorum	189
Necessitas non habet legem	190
Negotiorum gestio.....	190
Negotiorum gestor.....	191
Negotium iuris.....	191
Neminem laedit qui suo iure utitur.....	191
Nemini res sua servit.....	192
Nemo alieno nomine lege agere potest.....	192
Nemo alienum factum promittere potest	193
Nemo auditur propriam turpitudinem allegans.....	193
Nemo censetur ignorare legem.....	194
Nemo cogi potest ad factum.....	195
Nemo cogitur edere contra se.....	195
Nemo commodum capere potest ex iniuria sua propria	195
Nemo dat quod non habet	195
Nemo debet bis puniri pro uno delicto	195
Nemo debet esse iudex in propria causa	196
Nemo debet locupletari ex aliena iactura	196
Nemo ex suo delicto meliorem suam conditionem facere potest.....	196
Nemo invitus agere cogitur	196
Nemo iudex sine actore.....	196
Nemo iudex sine lege	197
Nemo partim testatus partim intestatus decedere potest.....	197
Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet.....	197
Nemo potest locare opus in perpetuum	198
Nemo potest praecese cogi ad factum	198
Nemo praestat casum fortuitum	198
Nemo praesumitur malus nisi probetur.....	199
Nemo pro parte heres	199
Nemo pro parte testatus pro parte intestatus decedere potest.....	200
Nemo tenetur edere contra se.....	200
Nemo testis idoneus in re sua.....	201
Neque donationem sine acceptione intelligi posse.....	201
Neque pignus, neque depositum, neque locatio rei suae consistere potest	201
Ne varietur	201
Nomen, fama, tractatus	201
Nomen iuris.....	201

Nomine et iure proprio	202
Non aedificandi	202
Non altius tolendi	202
Non bis in idem	202
Non bis puniatur pro eadem delicto	202
Non enim ex opinionibus singularum, sed ex communi usu nomina exaudiri debent	202
Non esse et probari non posse, vel non esse, idem sunt, et qui non probat dicitur ius carere	203
Non ex regula ius summat, sed ex iure quod est regula fiat	203
Non facere	203
Non liquet	203
Non potest liberatis nolenti adquiri	203
Non quis negativa sed quis indefinita	203
Non reformatio in peius	204
Notorium non est probandum	204
Nuda cogitatio	205
Nulla este viventis hereditatis	205
Nulla iustitia sine lege	205
Nulla poena sine lege	205
Nulla praesumptio sine lege	205
Nulla sanctio poenalis sine lege	206
Nulli enim res sua servit	206
Nullum crimen et nulla poena sine lege	206
Nullum crimen sine lege	207
Nullum crimen (nulla poena) sine lege poenali anteriori	207
Nullum iudicium sine lege	207
Nunc pro tunc	208
Nuptiae sunt coniunctio maris et feminae, et consortium omnis vitae, divini et humani iuris communicatio	208

O

Obiter dictum	209
Obligatio est iuris vinculum quo necessitate adstringimur alicuius solvendae rei secundum nostrae civitatis iura	209
Obligationes vel ex contractu vel ex delicto vel ex variis causarum figuris	210
Obligationum substantia non in eo consistit ut aliquod corpus nostrum aut servitutem nostram faciat, sed ut alium nobis obstringat ad dandum aliquid vel faciendum vel praestandum	210

Occasio legis	211
Ocupatio bellica	211
Olim possessor, hodie possessor praesumitur	211
Omisso medio	211
Omne quod inaedificatur solo cedit	212
Omne testamentum morte consummatum est	212
Omnis conventio intellegitur rebus sic stantibus.....	212
Omnis definitio in iure civili periculosa est	212
Omnis potestas a Deo (est).....	213
Omnis potestas a Deo per populum.....	213
Onus probandi	213
Onus probandi incumbit actori	213
Ope iudicii.....	213
Ope legis	213
Opinio iuris	214
Opinio necessitatis	214
Optima lex, quae minimum iudici, optimus iudex qui minimum sibi	214

P

Pacta sunt servanda	216
Pacta tertiis nec nocent nec prosunt	216
Pactum de contrahendo	217
Pactum de lege utenda.....	217
Pactum de mutando	217
Pactum de negotiando	217
Pactum de non alienando	217
Pactum reservati dominii.....	217
Pactum sceleris.....	217
Par in parem non habet imperium, non habet iurisdictionem.....	217
Pars bonorum	218
Pars est in toto et totum est in parte	218
Pars hereditatis	218
Partes legis sunt: praescriptio, rogatio et sanctio.....	218
Pater est is, quem nuptiae demonstrant	219
Pater familias.....	219
Paterna paternis, materna maternis.....	219
Patria potestas	220
Patronus causarum	220
Pendente conditione	220

Penitus extranei	220
Per a contrario	220
Per capita.....	221
Periculum ortum.....	221
Per incuriam	221
Per liberam personam adquiri nihil potest.....	221
Per saltum.....	221
Persona grata	221
Persona non grata	221
Perturbatio animi	222
Plus iuris habet possessor quam ille qui non possidet.....	222
Plus petita.....	222
Poenae inter homines meritum	223
Poenalia sunt strictissimae interpretationis	223
Poenalia non sunt extenda.....	223
Poenalia sunt restringenda.....	223
Possessio iniusta.....	223
Possessionis elementa: animus et corpus	223
Post delictum.....	224
Post factum.....	224
Post hoc, ergo propter hoc.....	224
Post liminium	224
Post mortem	224
Postulare pro alio	224
Potior est qui prior est	224
Practica Forensis	224
Praeterintentio	224
Praeter legem.....	224
Praetium doloris	225
Pretia rerum non ex affect nec utilitate singulorum, sed communiter funguntur	225
Pretium in numerata pecunia consistere debet	225
Prima facie	225
Primum delictum.....	226
Princeps legibus solutus est.....	226
Princeps superiorem non recognoscens.....	226
Prior tempore, potior iure.....	226
Privatorum conventio iuri publico non derogat.....	227
Privatum ius tripertitum est: collectum et inem est ex naturalibus praeceptis aut gentium aut civilibus	227

Privilegia ne irrogentur	227
Privilegiatus contra aequae privilegiatum non utitur privilegio	227
Probatio diabolica	227
Probatio probatissima	228
Probatio incumbit ei qui dicit, non qui negat	228
Procuratio in rem suam	228
Pro domo sua	229
Pro forma	229
Pro herede genere videtur	229
Proprio nomine	230
Proprium factum nemo impugnare potest	230
Propter rem	230
Proximior excludit remotiorem	230
Publicum ius est quod ad statum rei Romanae spectat, privatum quod singulorum utilitatem	231
Punitur quia peccatum est	231
Punitur quia peccatum est et ut ne peccetur	231
Punitur ut ne peccetur	231

Q

Quae temporalia sunt ad agendum perpetua sunt ad excipiendum	232
Quanti minoris	232
Quem de evictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio	232
Qui accusare volunt probationes habere debent	232
Quia noluit	232
Quia semper necessitas probandi incumbit illi qui agit	233
Qui bis idem promitti, ipso iure plus quam semel non tenetur	233
Qui certat de damno vitando anteponeendus est qui certat de lucro captando	233
Qui dicit de uno de altero negat	233
Quid leges sine moribus, quid mores sine legibus	233
Qui dolo desiit possidere	234
Quid petitur	234
Quid pro quo	234
Quid pro quod	234
Qui in iure confessus est suam confessionem infirmare non potest	234
Qui in mora est culpa non vocat	235
Qui liti se obtulit	235
Qui mandat ipse fecisse videtur	235

Qui possidet dominus esse praesumitur	236
Qui potest plus, potest minus	236
Qui suo iure utitur neminem laedit.....	236
Qui tacet consentire videtur	236
Qui tacet, dum loqui potuit ac debuit consentire videtur.....	236
Quod ab initio nullum est nullo lapsu temporis convalescere potest.....	236
Quod ab initio vitiosum est non potest tractu temporis convalescere.....	236
Quod ad ius naturale attinet omnes homines aequales sunt.....	237
Quod deus iunxit, homo non separet.....	238
Quod erat demonstrandum	238
Quod in rerum natura ad hunc non sit legari posse	238
Quod non vetat lex, hoc vetat fieri pudor.....	238
Quod nullum est nullum producit effectum	238
Quod principi placuit legis habet vigorem	239
Quod subraptum escit, eius rei a eviterna auctoritas esto.....	239
Quod vero naturalis ratio inter omnes homines constituit, id apud omne populos peraeque custoditur vocaturque ius gentium.....	239
Quota litis.....	239
Quot capita, tot sensus.....	240
Quot delicta tot poenae.....	240
Quotiens heredis bona solvendo non sunt, non solum creditores testatoris, sed etiam eos quibus legatum fuerit, impetrare bonorum separationem aequum est	240

R

Ratihabitio mandato aequiparatur	242
Ratio decidendi	242
Ratio legis	243
Ratione domicilii.....	244
Ratione loci	244
Ratione loci delicti	245
Ratione materiae	245
Ratione officii	246
Ratione personae	246
Re	246
Rebus sic stantibus.....	246
Reductio ad absurdum.....	248
Referendum.....	248

Regina probationum	249
Relatio ad hominem	249
Rem sibi non liquere	249
Renovatio Romani Imperii	250
Res certa	250
Res communis	250
Res derelictae	251
Res extra commercium	251
Res extra patrimonium	251
Res genera	251
Res inter alios acta, aliis neque nocere, neque prodesse potest	251
Res inter alios iudicata aliis non nocet	252
Res iudicata	252
Res iudicata inter partes tantum ius facit	253
Res iudicata pro veritate habetur	253
Res nullius	253
Res nullius cedit primo occupanti	254
Resoluto iure dantis resolvitur ius accipientis	254
Res perit creditori	254
Res perit debitori	255
Res perit domino	255
Responsa prudentium	256
Res probandae	256
Res probantes	256
Res propria nemini sua servit	256
Restituitur minor non tanquam minor sed tanquam laesus	256
Restitutio in integrum	257
Res transit cum suo onere	257
Reus in excipiendo fit actor	257
Rex est propter populum et non regnum propter regem	257
Rixa	257

S

Salus rei publicae suprema lex (esto)	259
Sancti habentur legati	259
Scire leges non est verba legum tenere, sed vim ac potestatem	259
Scripta	259
Scriptae in rem	259
Secundum allegata et probata	259
Secundum legem	260

Secundum leges, non de legibus iudicatum est	260
Semel heres, semper heres	261
Semel lata sententia, iudex desinit esse iudex	261
Semper in obscuris quod minimum est sequitur	261
Semper specialia generalibus derogant	261
Serum veritatis	261
Servitus in faciendo consistere nequit	261
Severa interlocutio	262
Sic utere tuo ut ad alienum non laedas	262
Si membrum rupsit nei cum eo pacit talio esto	262
Sine die.....	262
Sine ira et studio.....	262
Sine iustitia, nulla libertas	262
Sine pretio nulla est venditio	262
Sine qua non.....	263
Sine substantia actus considerare non potest.....	263
Si pecuniam do ut rem accipiam, emptio-venditio est; si autem rem do, ut rem accipiam, permutatio est.....	263
Si vis pacem para bellum	264
Societas delinquere non potest	264
Societas leonina.....	265
Societas scelerum.....	265
Solo consensu.....	266
Solve et repete.....	266
Solvens.....	266
Specialia generalibus derogant.....	267
Spoliatus ante omnia restituendus (est)	267
Sponsio.....	267
Statu quo	267
Stipulatio poenae	267
Stricto sensu	268
Sub lege libertas	269
Sub specie iuris	269
Subrogatio	269
Sub spe rati.....	269
Sui iuris	269
Summum iuris, summa iniuria	269
Superficies solo cedit	269
Suum cuique.....	269
Suum cuique tribuere ci si neminem laedere.....	269

T

Tabula rasa	270
Tabula unius capax.....	270
Tacita reconductio.....	270
Tale-quale	271
Tantum devolutum quantum appellatum.....	271
Tantum devolutum quantum iudicatum	272
Tempus regit actum.....	273
Tertium non datur.....	273
Testamentum est mentis nostrae iusta contestatio in id solemniter factum ut post mortem nostram valeat	273
Testis unus, testis nullus.....	274
Thema probandum	274
Translatio activa.....	274
Translatio pasiva	275
Tres furtibus	275
Tria sunt quae praestare debet orator: ut doceat, moveat et delectet	275

U

Ubi autem et dantis et accipientis turpitudine versatur, non posse repeti dicimus	276
Ubi te invenero, ibi te iudicabo	276
Ubi cessat ratio legis, cessat lex	276
Ubi cessat remedium ordinarium ibi decurritur ad extraordinarium	276
Ubi eadem est legis ratio, ibi eadem est legis dispositio (ubi eadem ratio, ibi idem ius; ubi eadem est ratio, eadem lex esse debet).....	277
Ubi emolumentum, ibi onus; ubi periculum, ibi et lucrum collocetur....	277
Ubi finitur armorum vis	277
Ubi ius, ibi remedium.....	278
Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus	278
Ubi nocens absolvitur, iudex damnatur.....	278
Ubi societas, ibi ius	278
Ubi voluit dixit, ubi tacuit noluit.....	279
Ultima ratio	279
Ultra petita	279
Ultra posse nemo obligatur	280

Ultra vires.....	280
Ultra vires hereditatis	280
Universitas bonorum	281
Uno ictu.....	281
Usque ad superos; usque ad inferos	281
Usus fructus est ius alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia	282
Usus modernus Pandectarum	282
Uti possidetis.....	283
Ut res magis valeat quam pereat	283

V

Vacatio legis.....	284
Vae victis	284
Verba cum effectu accipienda sunt	284
Verba intentioni, non e contra, debent inservire.....	284
Verba volant, scripta manent.....	284
Verbis	285
Verbum regens	285
Veritas simplex oratio	285
Vetera statuta.....	285
Veto.....	285
Vim vi repellere licet.....	286
Vindicatio pignoris.....	286
Vir bonus, dicendi peritus	287
Vis.....	287
Vis maior.....	287
Vox populi, vox Dei.....	288
Bibliografie generală.....	289
Index.....	293